

POSTANOWIENIE

20 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski

na posiedzeniu niejawnym 20 listopada 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa R. W., M. W.,
P. W. i K. W.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z 7 grudnia 2023 r., I ACa 239/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pozwany Bank S.A. w W. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 7 grudnia 2023 r., zaskarżając ten wyrok co do pkt II. i III., wnosząc o jego uchylenie w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na potrzebę wykładni przepisów prawa wywołujących istotne rozbieżności w orzecznictwie, tj. art. 385¹ § 1 i 2 k.c. Ponadto pozwany wskazał, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne:

1) Czy na etapie oceny możliwości obowiązywania umowy po usunięciu postanowienia abuzywnego, tj. na etapie, poprzedzającym etap zastępowania postanowienia abuzywnego przepisem dyspozytywnym, o którym mowa w orzeczeniach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej C-26/13 Kasler, C-260/18 Dziubak i C-932/19 OTP Jelzalogbank Zrt, dopuszczalne jest ustalenie treści umowy (stosunku prawnego) w zakresie, który był regulowany przez abuzywną normę, na podstawie art. 65 § 1 i 2 lub art. 56 k.c. w zw. z art. 41 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe lub art. 56 w zw. z art. 358 § 2 k.c. lub art. 56 k.c. w zw. ze wskazanymi w przypisie kilkudziesięcioma przepisami, z których na zasadzie analogii *iuris* lub analogii *legis* wynika, że w polskim prawie obowiązuje generalna norma, zgodnie z którą wartość waluty obcej określa się według kursu średniego NBP?

2) Czy oceniając możliwości obowiązywania umowy kredytu indeksowanego do franka szwajcarskiego, po usunięciu postanowienia abuzywnego zgodnie z prawem krajowym, należy brać pod uwagę stan prawny z dnia: a) zawarcia umowy, b) powstania sporu czy c) orzekania?

3) Czy jeżeli bez abuzywnego postanowienia umowa kredytu indeksowanego do franka szwajcarskiego nie może obowiązywać, to dochodzi do automatycznej jego substytucji normą dyspozytywną, o ile tylko zastosowanie środków krajowych zapewnia doprowadzenie do sytuacji jaka miałby miejsce, gdyby umowa nie zawierała tego abuzywnego postanowienia?

4) Czy art. 358 § 2 k.c. stanowi szczegółowy przepis dyspozytywny, który znajduje zastosowanie z mocy prawa (automatycznie) w miejsce abuzywnej klauzuli kursowej określającej sposób ustalenia kursu franka szwajcarskiego, na potrzeby operacji związanych z indeksowaniem przy wypłacie i przy spłacie kredytu?

5) Czy rozważając unieważnienie umowy o kredyt indeksowany do waluty obcej na skutek uznania, że postanowienia odsyłające do tabeli kursów (klauzula kursowa) mają charakter niedozwolony należy mieć na względzie wyłącznie oświadczenie kredytobiorcy, czy badać również, czy określone rozstrzygnięcie prowadzi do zrealizowania celu dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia

1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (dalej: „dyrektywa 93/13”)?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w orzecznictwie i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (zob. np. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Wykładnia art. 385¹ § 1 k.c. we wskazanym w skardze zakresie jest już w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowana (zob. m.in wyroki: z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18; z 30 września 2020 r., I CSK 556/18; z 2 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 27 lipca 2021 r., V CSKP 49/21; z 3 lutego 2022 r., II CSKP 415/22).

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest natomiast zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej

subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Sformułowane przez skarżącego zagadnienia prawne nie czynią zadość tym wymaganiom nie są to bowiem zagadnienia nowe (zob. m.in. wyroki SN: z 15 stycznia 2021 r., I CSKP 5/21; z 27 lipca 2021 r., V CSKP 49/21; z 3 lutego 2022 r., II CSKP 415/22; z 17 marca 2022 r., II CSKP 474/22; z 10 maja 2022 r., II CSKP 285/22; z 18 maja 2022 r., II CSKP 362/22; z 26 maja 2022 r., II CSKP 19/22; z 26 maja 2022 r., II CSKP 650/22; z 26 maja 2022 r., II CSKP 662/22; z 27 maja 2022 r., II CSKP 314/22; z 1 czerwca 2022 r., II CSKP 364/22; z 30 czerwca 2022 r., II CSKP 656/22; z 30 czerwca 2022 r. II CSKP 676/22).

Kluczowa część problemów prawnych sformułowanych przez skarżącego została poza tym wyjaśniona w uchwale składu całej Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22. Należy przypomnieć, że według art. 87 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym uchwała składu całej izby, z chwilą jej podjęcia, uzyskuje moc zasady prawnej, co oznacza, że wiąże inne składy Sądu Najwyższego (zob. art. 87 i 88 ustawy o Sądzie Najwyższym).

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

(D.Z.)

r.g.